

Handläggare: Cecilia Frostenson
Tfn: 08-508 18 251

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Yttrande över Kulturförvaltningens rapport "Ungdomar, konst och det offentliga rummet"

Förslag till beslut

1. Farsta stadsdelsnämnd överlämnar och åberopar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Birgitta Berg
Avdelningschef förskola-skola-fritid-kultur

Sammanfattning

Farsta stadsdelsnämnd är tillsammans med SLK, Kungsholmen Sdn, Skarpnäck Sdn, Skärholmen Sdn, Bromma Sdn remissinstans för Kulturförvaltningens rapport "Ungdomar, konst och det offentliga rummet". Rapporten har tillkommit på uppdrag av kommunfullmäktiges beslut den 29 mars 2004 och bygger på uppdraget att utreda hur ett projekt med "flyttbar konst som t ex graffiti", ska utformas samt ta fram en kostnadsberäkning i enlighet med vad de föredragande borgarråden anfört i det aktuella ärendet.

Förvaltningen menar att Kulturskolan har en viktig uppgift i staden genom att kunna erbjuda barn och ungdomar möjligheter att utveckla meningsfulla fritidsintressen.

Stadsdelsförvaltningen vill samtidigt lyfta fram de bekymmer som finns med klotter som skadegörelse och de stora kostnaderna för klottret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola-skola-fritid-kultur där fältassistenter, enhetschefer inom fritiden och ungdomslotsen har varit viktiga samtalspartner.

Bakgrund

Klotter är ett stort samhällsproblem. Under de senaste åren har skadegörelsen på såväl privat som offentlig egendom ökat på ett påfallande sätt inte minst längs tunnelbanelinjerna i Söderort. Saneringskostnaderna uppgår till mångmiljonbelopp och många av de goda ambitionerna kring direkt sanering vid skadegörelse har av olika skäl inte kunnat verkställas i den omfattning som vore önskbart.

Klottret markerar såväl samhörighet med andra klottrare som utanförskap till majoritetssamhället. I många fall befinner sig de klottrande ungdomarna i en gråzon mot droger och annan kriminalitet.

För att bryta och minska utanförskapet och attraktionen i det illegala beteendet har man under de senaste åren på flera ställen i Sverige prövat metoder som legala graffitiväggar i Norrköping, kurser i Malmö och projekt kring graffiti i Umeå. Man har också gett ungdomarna direkta uppdrag att t ex måla gångtunnlar och väggar. Meningarna kring resultaten av dessa experiment går isär.

Kulturförvaltningens rapport

I rapporten "Ungdomar, konst och det offentliga rummet" föreslår kulturförvaltningen att ett projekt kring graffiti-relaterad konst startas på två ställen i staden med målsättningen att erbjuda ungdomar lagliga sammanhang att utöva och utveckla sitt konstintresse och därigenom skapa en bred bas för dialog och förtroende mellan staden och ungdomarna inom graffiti-kulturen. Graffiti definieras i rapporten på två sätt:

- som en teknik inom bildkonsten (konsthistoriskt perspektiv)
- som en del av samtidens ungdomskultur (demokratiperspektiv)

En utgångspunkt för rapporten är skiljelinjen mellan klotter och graffiti. Klotter är illegal skadegörelse och graffiti är i sig en teknik inom bildkonsten som blir klotter när den placeras där den inte ska vara.

Projektet ska ha såväl en kulturpedagogisk- som en konstpedagogisk inriktning. Den kulturpedagogiska inriktningen domineras av ett perspektiv med fokus på ungdomskultur och ungas delaktighet med yttrandefriheten och FN:s Barnkonvention som grund. Här ser man samverkan med olika aktörer t. ex. Ung08, Lava, En snabb slant och CRED som viktig.

För den konstpedagogiska inriktningen förordas utveckling av nya former inom Kulturskolans bildämne. Utredningen föreslår att två centra för "MEGAkonst" inrättas inom Kulturskolan, ett i Farsta/Högdalen och ett i Bromma. I Farsta/Högdalen består det tänkta centret av ett projektsamarbete mellan ungdomskulturföreningen Kaffe, Kulturskolan och en etablerad coach inom graffitikulturen. Under första året ska en mötesplats/lokal etableras. Lokalen är tänkt som en plats för workshops, seminarier, utställningar, konserter m m. I Bromma föreslås att en utomhusateljé och utställningsgård i anslutning till Kulturskolans lokaler i Växtverket etableras i samarbete med fastighetsägaren. Ytor avsedda för målningar kommer att bestå av särskilda plywoodpaneler.

Förvaltningens synpunkter

Konstnärliga ämnen lever inte i en glaskupa utan är i största utsträckning delar av det omgivande samhället. Att kunna ta in och omvandla nya strömningar och tendenser har varit en beprövad väg för konstnärlig förnyelse genom tiderna. Att Kulturskolan på olika sätt integrerar nya konstformer i undervisningen ser förvaltningen som en naturlig väg till vitalisering av skolans undervisningsformer och innehåll.

Kulturskolan har en viktig uppgift i staden genom att kunna erbjuda barn och ungdomar möjligheter att utveckla meningsfulla fritidsintressen. Som en förmedlande länk till kulturskolan kan fritidsledare och fältassistenter fungera. Genom att ta tillvara ungdomars intresse för en konstform kan förutsättningar skapats för att förändra attityder, normer och värderingar.

Kulturförvaltningen skriver att graffiti är det konstnärliga "uttryck som är mest komplicerat för samhället att förhålla sig till". Stadsdelsförvaltningen är i princip positiv till kulturskolans ambition att utveckla skolan och integrera nya konstformer. Det krävs dock stor försiktighet om nya forum för utveckling och utövning av graffiti ska tillskapas enligt förslaget. Förvaltningen vill framhålla att man genom metoder som dessa inte kan ha förhoppningar om att integrera många av de ungdomar som klottrar i en legal verksamhet. Problematiken kring klotter är betydligt större. Klotter orsakar kostnader för kommun, SL och fastighetsägare på mångmiljonbelopp. Stadsdelsförvaltningen gör bedömningen att kulturförvaltningens förslag som ett totalkoncept inte löser problematiken.

Vi vill avslutningsvis framhålla stadsdelsförvaltningens satsning på ungdomsverksamhet. I Farsta stadsdel är inriktningsmålet att barn och ungdomar ska erbjudas ett rikt och stimulerande fritidsutbud i parklekar och på fritidsgårdar i det egna området. Mötesplatser för ungdomar tillhandahålls i varje stadsdelsområde. Förvaltningen har i verksamhetsplan åtagit sig att skapa möjligheter till en positiv fritid bl.a. genom att utveckla tillfällen till eget kultur- och idrottsutövande. Inom förvaltningens verksamhet förekommer inte verksamhet med graffiti.

AE

DNR SID 4 (4)